

Πραγματεύσασθε έως ἔρχομαι (Λευκ. ιθ', 13).

ΠΑΝΔΑΙΣΙΑ

ΗΘΙΚΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΗ: 1-η ΚΑΙ 15-η ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΛΛΩΝ ΑΝΤΗΡΩΣΩΠΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΛΩΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΥΠΟ

Δ. Χ' ΔΑΝΙΗΛ

... Δραστηκώτερον ἄλλο μέσον εἰς φανερωτὴν τῆς ἀληθείας παρὰ τὴν τυπογραφίαν νὰ ἐπινοηθῇ ἢ τὸν ἀδύνατον. (Κοραῖς «Συνέχ. ἱερ.» σελ. 427)

ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ἡ βλῆ 8 σελ. 25 φρ.
Ἡ ἡμίσεια . . . 15 "
Ἡ γραμμή . . . 0.25 "

Μελέται ἐπιστημονικαί, κοινωνικαί καὶ διδακτικαί, σύμφωνα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἱεροδικίου, καταχωρίζονται.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΪΑΛΗΡΩΤΕΑ

Ἑσωτερικοῦ φρ. 6
Ἐξωτερικοῦ φρ. 7

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Διευθυνσις: Rédaction de la Revue grecque «Πανδαΐσια» — VARNNA (Bulgarie).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πάσχα.—Ὁ Νικητὴρ. (Ποίημα).—Σημειώματα περὶ τῆς Μητροπόλεως Σιτανίου. (Συνέχεια).—Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ Edmondo De Amicis «Ἡ μήτηρ». (Συνέχεια καὶ τέλος).—Ὁ Μέγας Γαλιότος.—Ἐρυθρὰ ὡὰ τοῦ Πάσχα.—Ποικίλα.—Ἀλληλογραφία.—Παράρτημα «Τρίκοντα ἔτη ἐντὸς τῶν χειρῶν τῆς Ἀνατολῆς». (Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀρθ. 6).

ΠΑΣΧΑ

«Τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθησε ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλοσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς». (Ἑβρ. ι' 1).

ΤΙΣ κατὰ τὰς σεβασμίας τάτας καὶ ψυχωσπητρίους ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος δὲν ἐσκέφθη νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα πρὸς τὸ ὕψος τοῦ θρόνου, ἐφ' οὗ κάθηται συνάρχων τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἀγίῳ Πνεύματι ὁ μέγας Θεὸς καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἕως οὗ καταργήσῃ καὶ τὸν ἔσχατον ἔχθρον, διὰ τῆς Κοινῆς ἀναστάσεως, τὸν θάνατον, (Α' Κορ. ιε' 26), ὁ μόνος νικητὴς τοῦ θανάτου, καὶ ἐπιδράμη νοερώς τὸ μέγα ἔργον τῆς πλάσεως καὶ ἀναπλάσεως τοῦ ἀνθρώπου;

Ἀπὸ τῆς ἐνδόξου ἡμέρας τῆς ζωοδότου ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος, τῆς γῆς τὸ πρόσωπον, τὴν ὁποίαν ἡ κραταιὰ τοῦ δεσπότητος χεὶρ κρατεῖ ἐν ὕδασι κρεμαμένην ἄνευ θεμελίου, ἤλλαξεν ὄψιν καὶ τάσιν ἀφ' οὗτου ἐκ τοῦ ζωαρχικοῦ ἐκείνου τάφου ἠκούσθη ἡ κραταιὰ τοῦ Παμβασιλέως Χριστοῦ φωνὴ «Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς... χαίrete» (Ματθ. κη') ὁ λόγος οὗτος ἔργον ἐγένετο.—Χαίρει ἀληθῶς ἕκτοτε ἡ ἀνθρωπότης, ἀποβλέπουσα καὶ βαθμηδὸν ἀσπαζομένη τὸ οὐράνιον καὶ ὑπέρλαμπρον φῶς, τὸ ἐκ τοῦ ἀπείρου ὠκεανοῦ τῆς θεϊκῆς ἀγάπης

φανέν καὶ διαλύσαν τὰ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἐπικαθήμενα σκότη.—«Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν». (Α' Ἰωάν. δ 8). «Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου». (Ἰωάν. ι' 12). Χαίρει ἡ πεφωτισμένη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μερίς, εὐροῦσα ἐν τῷ ἐκχυθέντι ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ παναγίῳ Αἵματι, ὡρεάν τὸ λουτρόν, τὴν νύσιν καὶ τὸν καθαρμὸν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῆς, αἵτινες μελαίναις κηῖσι καὶ πονηροῖς ἔλκεσι κατεβίβρωσκον τὰς σηπομένας καρδίας αὐτῆς. «Τίς δύναται ἀρίενα ἁμαρτίας, εἰμὴ εἰς ὁ Θεός» (Μαρκ. β' 8). «Ἴδε ὁ ἀμνὸς ὁ αἵρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. α' 20).—Χαίρει πᾶς συνετός ἀνθρωπος καὶ σχιρτῶν ευφραίνεται, μετὰ τῆς ἀνακαινιζομένης κτίσεως τοῖς ἀνθεσι τῶν ἀρετῶν ἐαρίζων, δι-αβλέπων καθαρῶς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπὶ γῆς υπάρξεως αὐτοῦ, τὴν μεγίστην τοῦ ἀνθρώπου ἀξίαν, ᾧ οὐρανὸς γῆ καὶ ἄγγελοι δουλεύουσι καὶ ὁ ὢς τοῦ Θεοῦ ἐν σπλάγχνοις αἵματος ἀγάπης καὶ σώτας ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ πονηροῦ, καλεῖ διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καὶ τῆς εὐωδίας τῶν ἀρετῶν παρ' ἐαυτοῦ εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴμ καὶ πάλιν ἐρέτος, νῦν ὅτε ἔαρ νέον μυρίζει καὶ καινὴ κτίσις χορεύει. . . Ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασεν ἐπινίκιον ἄδοντας. . . ὃς καὶ δώσει ἡμῖν ἐκτυπώτερον Αὐτοῦ μετασχεῖν ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς βασιλείας Αὐτοῦ. «Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς! «Χαίrete» ἐν Κυρίῳ πάντοτε. . . Χαίrete. . . πάλιν ἔρῳ χαίrete, ἀναλογιζόμενοι ὅτι τὸ «γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ» μετατρέπη διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἀναστάντος Σωτῆρος εἰς «Γῆ εἰ καὶ εἰς οὐρανοὺς εἰσελεύσῃ!» Δοξάζωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, ἀθάνατα τέκνα ἀθανάτου πατρὸς, διὰ βίου καὶ ἔργων χριστιανικῶν, τὸν ἐκουσίως ὑπὲρ ἐκάστου ἐξ ἡ-

μῶν καὶ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος μέχρις αἵματος παθόντα, Ἀναστάντα καὶ διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς ψυχρῶστίην Σωτῆρα, οὐτινος ἐπισκοποῦντες τὴν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐν πάσῃ γωνίᾳ γῆς αὖξουσιν δοξάζαν, προσερχώμεθα καὶ ἡμεῖς μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεος καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν . . . ἀναλογιζόμενοι ὅτι ἡ ἐκ τῆς κοπώσεως τῶν ἐπὶ γῆς παθημάτων νέκρωσις, ἐπὶ τῆς ἐπιθανάτου κλίνης, μεταβάλλεται εἰς ἡδυτάτην ἀνάπαυσιν πληροῦσαν τὴν καρδίαν ἡμῶν τῆς ἐν Θεῷ καινῆς καὶ οὐρανοῦ ζωῆς . . . Μὴ φοβέσθε ὑμεῖς . . . Χαίρετε!

Δ. Χ" ΔΑΝΙΗΛ.

Ο ΝΙΨΙΤΗΡ.

(ΙΩΑΝΝ. ΙΓ', 1.)

Ὁλ' αἱ ἀρχαὶ τοῦ Εὐαγγελίου

ἂν τὴν καρδίαν μας συγκινεῖν,

εἰάν τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου

πλήττειν τὸ πνεῦμα θαμβοῦν τὸν νοῦν,

ἡ διδαχὴ ἡ ὑψηλοτέρα,

πρᾶξις καὶ θαύματος ἀνωτέρα,

εἶν' ἡ ταπείνωσις μεθ' ἧς κύπτων,

φορῶν τὸ λέντιον, ὁ Χριστὸς

ὡς δοῦλος ὤφθη τοὺς πόδας νίπτων,

τῶν μαθητῶν Του γονατιστός.

* * *

Ὁ μὲ τὸν λόγον Του κόσμους κτίσας,

ὁ πλάσας σκευὸς κεραμικόν

καὶ τὴν ζωὴν ἐν αὐτῷ φυσήσας,

εἶναι ἀπλῶς ὑπερφυσικόν

μὲ τὴν ἀφῆν Του νὰ ἱατρεύῃ.

μ' ἓνα του λόγον νὰ θεραπεύῃ.

Ἀλλὰ ὁ Πλάστης αὐτὸς νὰ κλίνη

πρὸ τῶν πλασμάτων ὁ θαυμαστός!

καὶ τὸν Ἰούδα νὰ ποδοπλύνῃ,

καὶ αὐτὸν ἀκόμη, γονατιστός!...

*

*

*

Πήλινα σκεύη, σαθρὰ ἀγγεῖα,

ἄρχοντες, πλούσιοι, δυνατοί,

ὅσοι καυχᾶσθε ἐπὶ παιδείᾳ

ὅσοι νομίζεσθε κατὰ τί,

ταπεινωθῆτε, ταπεινωθῆτε!

Ποτέ, ποτέ σας μὴ λησμονεῖτε

ὅτι διδάσκων ὁμοῦ καὶ πράττων

τὴν ταπεινότητα ὁ Χριστὸς
τοὺς πόδας ἐνίψεν ἀπλουστάτων
πτωχῶν ψαράδων, γονατιστός.

Α. Γ. Α.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΙΣΑΝΙΟΥ

Περὶ τῆς ἐγερθείσης δὲ ἀμφισβήτησεως ὡς πρὸς τὴν ἱεραρχικὴν βαθμίδα τοῦ θρόνου τῆς ἐπαρχίας Σισανίου παρατηροῦμεν ὅτι ὁ θρόνος οὗτος δεῖν νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀνήκε εἰς τὴν τῶν ἐπισκόπων ἢ Μητροπολιτῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν στήλην, οὐ μόνον διότι ὁ ἐν ἐπιγραφῇ τῆς ἐν Δρυανόβῳ Ἱερᾷ Μονῆς τῆς Μεταμορφώσεως ἀπὸ χρονολογίαν 1653 ἀναγραφόμενος Δανιὴλ τιτλοφορεῖται ἐπίσκοπος «ἀρχιερατεύοντος τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κυροῦ Δανιὴλ», ἀλλὰ καὶ διότι σημεῖωσίς τις τοῦ Μητροπολίτου Σισανίου Νεοφύτου, ἐν τῷ τῆς Μητροπόλεως κώδικι, τὰ τῆς προσαρτήσεως τῆς ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Ἀγῆς Ἰουστινιανῆς εἰς τὸ θέμα τῆς ἐκκλησιᾶς Κων/πόλεως ἀναγράφουσα σαφῶς ἐξ ὧν ἀναφέρει τὴν τάξιν τῆς ἐπαρχίας Σισανίου, ὑποδεικνύει «ἐκτοτε οὖν τετίμηνται οἱ θρόνοι οὗτοι—τ. ἔ. τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀγῆς Ἰουστινιανῆς—ὡς Μητροπόλεως». Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ὁ Σισανίου, ἐκ τοῦ ἀπονεμομένου ἐν τινὶ ἀπὸ χρονολογίαν 1662 ἐπιγραφῇ τῆς κατὰ Σισάνιον Ἱ. Μονῆς Μητροπολίτη τινὶ Σισανίου Νικηφόρῳ τίτλῳ, οὐχὶ ἐπίσκοπος ἀλλὰ Μητροπολίτης φαίνεται θεωρούμενος «ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιερωτάτου (ἀντὶ θεοφιλεστάτου) καὶ λογιωτάτου κ. Νικηφόρου Σισανίου», ἀλλ' ὁ τίτλος οὗτος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀπεδόθη διὰ τὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν προσωνομιῶν καὶ τίτλων ἄνοιαν τοῦ ἐπιγραφέως, ἐπιβεβαιουμένης καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ ἀπαντώντων λοιπῶν γραμματικῶν σφαλμάτων καὶ λαθῶν καὶ οὐχὶ διότι ὁ Σισανίου Μητροπολίτης ὑπῆρχεν· ἀλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἦ, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ μὲν γενομένη ἀμφισβήτησις ἀνάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἱεραρχικῆς βαθμίδος τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ τάξεως, ἢ δ' ἐτι προγενεστέρας ἐποχῆς ἢ ὅσω παρίσταται καταγωγὴ αὐτῆς θεωρητέα, ὡς εἴρηται ἀναμφισβήτητος.

Δαυρένιος

Οὗτος χρηματίσας Μητροπολίτης Σισανίου κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 16-ης ἑκατονταετηρίδος, ἦτοι ἓνα ἀ-

κριβῶς αἰῶνα πρὸ τοῦ μέχρι τοῦδε ὡς πρώτου θεωρουμένου Παρθενίου, εἶναι ὁ πρῶτος γνωστὸς Μητροπολίτης τῆς ἐπαρχίας Σισανίου, περὶ τοῦ ὁποίου οὐδὲν ἕτερον εἶναι γνωστὸν σήμερον, εἰμὴ ὅτι ἦν Ἀθηναῖος τὴν πατρίδα· οἱ μνημονευθέντες τρεῖς Μητροπολίται Σισανίου Νεόφυτος, Παχώμιος καὶ Γερμανός, ἀγνωστού ἐποχῆς, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅτι οὗτοι εὐρέθησαν γεγραμμένοι εἰς ναοὺς χωρίων τῆς ἐπαρχίας μὴ ἀριθμούντων βίον πλέον τῶν τριῶν αἰώνων, κατὰ τὴν ἐπιτόπιον παράδοσιν, ἀφ' ἑτέρου δ' ὅτι ὁ τὰ ὀνόματα τῶν εἰρημένων Μητροπολιτῶν Σισανίου διαλαμβάνων κατάλογος δὲν ἀναγράφει καὶ τὸν Λαυρεντίον — πάντως ὡς προγενέστερον καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀγνωστον εἰς τὸν γράφοντα — πρέπει νὰ θεωρηθῶσι διάδοχοι τοῦ Λαυρεντίου περὶ ὧν, ἔκ τινος σημειώσεως ἐν βιβλίῳ τινὶ διπτύχων τῆς ἐν Σιατίστῃ Μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας τοῦτο γνωρίζομεν, περὶ μὲν τοῦ Νεοφύτου, ὅτι «εὐρέθη γεγραμμένος εἰς Κίναμιν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου», περὶ δὲ τοῦ Παχωμίου, ὅτι ἐθεωρεῖτο ἀγνωστού ἐποχῆς καὶ ἐν ἔτει 1805, ὅτε ἡ σημείωσις αὕτη ἐν τῷ εἰρημένῳ βιβλίῳ τῶν διπτύχων κατετίθετο «Παχώμιος ἀγνωστος», περὶ δὲ τοῦ Γερμανοῦ, ὅτι «εὐρέθη γεγραμμένος ἐν τινὶ ἀντιμνησίῳ τῆς κατὰ Μαρτσίσιον Ἱερᾶς ἐκκλησίας».

Ζαχαρίας.

Ἄλλ' ἐν τῷ τοὺς εἰρημένους τρεῖς Μητροπολίτας Σισανίου μετὰ τινος βεβαιότητος ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ ἐτοποθετήσαμεν, δὲν δυνάμεθα μετὰ τῆς αὐτῆς βεβαιότητος τὸν χρόνον τῆς ἀρχιερατείας καὶ ἑτέρου Μητροπολίτου Σισανίου, τοῦ Ζαχαρίου, νὰ ὀρίσωμεν, ὅστις τυχαίως ἐν τινὶ ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου σημειώσει ἀνεύρηται, καθὼς καὶ ἑτέρου τινὸς Μητροπολίτου τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὅστις ἐκ τῆς αὐτῆς σημειώσεως προβάλλων φαίνεται, ἥτις ἐπιγραφομένη «κατάστιχον τοῦ χρέους τῆς ἐπισκοπῆς Σισανίου ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας τοῦ κυρ Ζαχαρίου» καὶ κονδύλια «φιλοτιμία τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Κρήτης» «τὰ ἐν Κρήτῃ» «τῇ ἐν Κρητῇ ἑλληνικῇ Σχολῇ» ἀναγράφουσα ἀπὸ τῆς 21-ης Ἰουνίου τοῦ 1803 χρονολογεῖται. (Συνέχεια)

(ΕΚ ΤΟΥ ΙΤΑΛΙΚΟΥ)

Edmondo De Amicis

Η ΜΗΤΗΡ

Μείνας μόνος ἔσται μίαν στιγμὴν ἔμφορντος· εἴτα ὠδυόμε-

νος ὑπὸ μιᾶς ἀπροόπτου ἰδέας, ἤρπαξε τὸν σάκκον τὸν εὐρισκόμενον ἐπὶ τῆς σκελίδος τοῦ ἄρτου, τὸν ἔσυρε κάτω ἐπὶ τῆς κλίνης, τὸν ἤνοιξε, ἤρεύνησεν ἐντὸς μηχανιδῶς δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ταχέως ψήκτρας, κτένια, κυτία, βράκη· διηρυόετο πάντα τὰ πρᾶγματα ταῦτα ἐπὶ τοῦ κλινισκεπάστματος· ἔλαβε μίαν ψήκτραν, ἐστήριξε τὸν πόδα εἰς τὸ ἄκρον σκελίδος τινὸς τῆς κλίνης, ἔκυψε καὶ ἤρρισε νὰ σπιδέωνῃ πάτη δύναμει τὰ πέδιλα, σταματῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἵνα παρατηρήσῃ ἂν ἔσπιδεν καλῶς. «Θέλω νὰ γείνω καθαρός» ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, καθιστῶν τὴν μορφήν σοβαρὰν καὶ ἐξακλουθῶν νὰ σῶρῃ τὴν ψήκτραν, «λαμπρὸς, ὡς καθρέπτης, θέλω νὰ γείνω· θέλω νὰ γείνω ὡραίος στρατιώτης· θέλω νὰ ὀρίσω αὐτῇ». Σπιδέσας τὰ πέδιλα, ἔλαβε τὴν ψήκτραν τῶν ἐνδυμάτων, κατόπιν τὸ κτένι, εἴτα ἤρεύνησεν ἀκόμη μίαν φορὰν εἰς τὸν σάκκον, ἐξήγαγεν ἕνα μικρὸν καθρέπτην, στρογγύλον, τὸν ἤνοιξε, παρατήρησεν ἑαυτὸν. . . . Ὅταν ἡ ψυχὴ εἶναι βαθύως τεταραγμένη ὑπὸ ἀγάπης ἰσχυρᾶς καὶ εὐγενοῦς, τότε καὶ τὸ πνεῦμα εἶναι ὅλως πλήρες σκέψεων καὶ εἰκόνων φαιδρῶν, οἱ ὀρθάλμοι καὶ τὸ μαιδιάμα ἐκδηλοῦσιν ἐπίσης τὴν εὐγένειαν τοῦ αἰσθηματος ἐκείνου καὶ τὴν γαλήνην τῶν σκέψεων τούτων, οὕτως ὥστε ἀκόμη καὶ τὸ πρόσωπον, ἥμισυ ὡραῖον κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας, φωτίζεται ὑπὸ ἀκτίνος ὡραιότητος· διὰ τοῦτο ὁ καλὸς ἐκεῖνος στρατιώτης θεωρῶν ἑαυτὸν εἰς τὸν καθρέπτην καὶ βλέπων τὴν ψυχὴν τοῦ νὰ λάμπῃ ἐπὶ τοῦ προσώπου, ἐμειδιάσεν ἐξ εὐχαρείας.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἤκουσεν εἰς τὴν κλίμακα τὸν θόρυβον βήματος ἐπιταχυνομένου· ἔπειτα τὸ οὗς· ὁ θόρυβος ἐπλησίαζεν· εἶναι ὁ δεκανεὺς τῆς φρουρᾶς· εἰσέρχεται, παρατηρεῖ περίεξ, βλέπει τὸν καλὸν μας νέον. «Ἄ! !» ἀναφωνεῖ, καλὸν αὐτὸν διὰ τοῦ ἐνδυματος, «εἶναι μίαν γυνὴ εἰς τὴν θύραν, ἦτις σὲ ζητεῖ».

«Μήτηρ μου !» ἐφώναζεν ὁ υἱὸς καὶ ἔβραχε· διήλθεν ἱπτάμενος τοὺς κοιτῶνας· ἐβρίσθη κάτω διὰ τῆς κλίμακας, διέτρεξε τὴν αὐλὴν, ἐβρίσθη εἰς τὸν πρόδρομον, διείδε μίαν μορφήν γυναικὸς, ὥρμησε πρὸς αὐτήν, αὕτη τῇ ἡνοίξε τοὺς βραχίονας, ἔπεσεν αὐτὸς εἰς τὸν κόλπον τῆς καὶ ἀμρότεροι ἐξέβαλον φωνήν. «Ὁ υἱὸς ἔθηκε τὰς παλῆμας ἀνοικτὰς ἐπὶ τῶν κροτάφων τῆς μητρὸς, ἔσυρεν αὐτὰς ἐντὸς τῆς φιλῆς κόμης, ἐκκλῖψεν ὀπίσω τὴν κεφαλὴν τῆς, τὴν παρατήρησεν εἰς τοὺς ὀρθάλμους· εἴτα ἔσφιγγε τὴν προσορτὴν ἐκείνην κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, ἐκάλυψεν αὐτὴν μὲ τοὺς βραχίονας καὶ καθήλωσε τὸ στήμα ἐπὶ τῆς κόμης αὐτῆς, ἐκ τῆς ὁποίας εἶχε πίσει τὸ περικάλυμμα. Ἡ καλὴ γυνὴ ἔπνιγε τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ υἱοῦ καὶ σφίγγουσα αὐτὸν περίεξ τοῦ σώματος ἔσυρε τὰς ἀσάρκους χεῖρας ἐπὶ τοῦ ταχέως μανδύου αὐτοῦ, ὅστις δι' αὐτὴν κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκεῖνας· ἤξιζεν ἑκατὸν φορὰς πλείοτερον τοῦ ὡραιότερου μανδύου βασιλέως. Οἱ στρατιῶται τῆς φρουρᾶς συνηθροισμένοι εὐλαδῶς κατὰ μέρος θεώρουσαν ἀκίνητοι καὶ σιωπηλοὶ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο σύμπλεγμα, ὡσαύτως παρατήρησα αὐτὸ καὶ ἐγὼ, ὅστις ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἤμην τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸν σταθμὸν καὶ ἱστάμην ἐκεῖ πλησίον θρόνου ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ δωματίου μου. «Ἐμπεδὸς, συνέλθε μήτηρ ! λάβε θάρρος· μὴ κλαῖς οὕτω. Ὁ Ἀγαθὸς Θεὸς, ποία αἰτία ὑπάρχει νὰ κλαίῃ οὕτω ;» ἔλεγεν ὁ υἱὸς διὰ φωνῆς ὁμοφυτικῆς καὶ δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν δι-

ηθόεται ὀπισθεν τῶν ὤτων αὐτῆς τὰς τρίχας, αἰτνες διεχωρίσθησαν καὶ διεσπείσθησαν ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐν τῇ σφοδρότητι τοῦ πρώτου ἐκείνου ἐναγκαλισμοῦ. Ἡ γραῖα ἐξηκολούθει νὰ δολοφύνη ἰσχυρῶς ἄνευ πνοῆς καὶ φωνῆς, ἄχρις οὗ ὑψώσασα τοὺς ὀρθαλμούς πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ υἱοῦ, ἐμειδίασεν, ἐξέβαλε στεναγμὸν μακρὸν, ὡς νὰ ἀφῆρεσε βάρος τι ἐκ τῆς καρδίας καὶ ψιθυρίζουσα «αἰέ μου!» τὸν ἐνηγκαλίσθη ἀκόμη μίαν φορὰν. «Εἶσαι κουρασμένη;» ἠρώτησε μετὰ σπουδῆς ὁ στρατιώτης ἀπαλλασσόμενος τῶν βραχιόνων αὐτῆς. «Ὀλίγον» ἀπήντησε μειδιῶσα ἡ γυνή. Καὶ ἔστρεψε τὸ βλέμμα πέραν πρὸς εὐρεσίαν τόπου, ἔνθα νὰ θέσῃ τὸ βαρὺ δέμα, ὅπερ ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς. «Εἰσέλθετε ἐνταῦθα», εἶπον ἐγὼ, ἀνοίγων τὴν θύραν τοῦ δωματίου μου. «ὦ! ὁ ἀξιωματικὸς» εἶπεν αὕτη σπυρρομένη πρὸς με καὶ ποιούσά μοι ὑπόκλισιν· «εὐχαριστῶ, κύριε ἀξιωματικέ!» ὁ στρατιώτης ἔμεινεν ὀλίγον τεθορυβημένος. «Εἰσέλθετε» ἐπανέλαβον ἐγὼ, «εἰσέλθετε». Εἰσῆλθον δειλῶς καὶ ἐπληρίασαν εἰς τὴν μικρὰν τράπεζαν· ἡ γραῖα ἔθηκεν ἐπ' αὐτῆς τὸ δέμα· ἐγὼ ἔστην κατὰ μέρος.

«Στάσου νὰ σε ἴδω υἱέ» στρέψον ὀπισθεν ἄρας νὰ σε θεωρήσω» ἤρχισε νὰ λέγῃ ἡ γυνή. Ὁ στρατιώτης μειδιῶν ἐστρέφετο διὰ νὰ ἴῃ ἀπὸ βλα τὰ μέρη. Καὶ ἡ μήτηρ σύρουσα ἑαυτὴν ὀπίσω, θεωροῦσα αὐτὴν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ ἐνοῦσα τὰς χεῖρας ἐρώνει περιπαθῶς «Πόσον ὠραία εἶσαι ἐνδεύμενος οὕτως!» Καὶ ἠσθάνετο ἑαυτὴν νεύουσαν, ἡ δυστυχὴς! καὶ σχεδὸν ἐπήρχετο αὐτῇ ἡ ἐπιθυμία νὰ ἀρχίσῃ νὰ σιροῦν πέραν. Ἐπληρίαζεν αὐτῇ, πάλιν ἀπεμακρύνετο ἐπανήρχετο νὰ σταθῇ πλησίον καὶ τὸν κατέρωγε διὰ τῶν ὀμμάτων· ἔθετε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ καὶ ἔσυραν αὐτὰς μετὰ κατὰ μήκος τῶν βραχιόνων, ἕως οὗ ἐδράττετο τῶν χειρῶν αὐτοῦ προσήρχετο αὐτῇ τὸ πρόσωπον εἰς τὸ στήθος διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὰ κομμάτια· εἰτα ἐνοῦσα ὅτι ἡμάρτυσε διὰ τῆς πνοῆς τὸν σταυρὸν τῆς ζώνης αὐτοῦ, ἔτριβεν ἑλαφρῶς αὐτὸν μετὰ τὸ ἄκρον τῆς ποδίσκος· ἐν τέλει ἀρῶν τὸν ἐθεώρησε καὶ ἀνεθεώρησεν ὀλίγον, ἔρριψεν αὐτῇ μίαν φορὰν ἐπὶ τοὺς βραχίονας εἰς τὸν τράχηλον καλοῦσα αὐτὸν περιπαθῶς διὰ τοῦ ὀνόματός του. Κατόπιν αἰφνης ἀπεχωρίσθη αὐτοῦ καὶ τὸν ἠρώτησεν ἱκετευτικῶς. «Καὶ ὁ πόλεμος;» ὁ υἱὸς ἐμειδίασεν· αὕτη ἐπανέλαβε «καὶ ὁ πόλεμος; εἰπέ μοι, υἱέ μου, πότε κἀμινε τὸν πόλεμον;» ὦ, Πανάγαθε Θεέ! ἀλλὰ τίς ὠμίλησέ ποτε περὶ πολέμου, πόσον εἶσαι ἀγαθὴ γυνή; «Λοιπὸν δὲν θὰ γείνη πόλεμος;» ἠρώτησεν ὀλως ἡδυσχεστημένη· «δὲν θὰ πὼν κἀμετε ποτὲ πλέον, δὲν εἶναι ἀληθές;» «Ποτὲ πλέον;» ποτὲ πλέον δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ἀγαπητῇ μου. «Ἄ! λοιπὸν τὸν κἀμινε! Εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν, υἱέ!» «ὦ καλὴ γυνή, πῶς θέλεις νὰ γνωρίζωμεν περὶ τούτου ἡμεῖς οἱ στρατιῶται;» «Ἄλλ' ἐὰν δὲν τὸ γνωρίζετε σεις, οἱ ὅποιοι τὸν κἀμινε» ἀπήντησε μετὰ τόνον βαθεῖας πεποιθητικῆς ἡ μήτηρ «τίς θὰ τὸ γνωρίζῃ;»

Καὶ εἰπούσα τοὺς λόγους τούτους ἔμεινεν ἀκίνητος ἀναμένουσα τὴν ἀπάντησιν ἐν στάσει σώματος καὶ τῆς κεφαλῆς τόνον διὰ τὴν τρυφερότητα περιέργου, μετὰ μειδίαμα τόσον συμπαθῶς εὐάρεστον ἐπὶ τοῦ στόματος καὶ λάμψιν τινὰ ἁρρήτων εἰς τοὺς ὀρθαλμούς, ὥστε ὁ υἱὸς αὐτῆς μειδιῶν ἐπίσης καὶ αὐτὸς ἔμεινε σχεδὸν ἐκστατικῶς θεωρῶν αὐτὴν καὶ ἤρρεσεν αὐτῇ τόσον κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἠσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ μίαν νέαν καὶ

τόσον ἰσχυρὰν ὥθησιν πρὸς αὐτὴν, ὥστε εὐρέθη ἐπ' αὐτῆς δι' ἐνὸς πηδήματος, ἐσφίγγε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς μεταξὺ τῶν χειρῶν, τὴν ἐφίλησε, ἔσεισεν αὐτὴν φιλοπαγμονῶς, ὡς πράττει τις εἰς τὰ νήπια, καὶ θέσας ἄλλην μίαν φορὰν τὸ στόμα ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐψιθύρισε μειδιῶν· «πτωχὴ μου γηραιά!»

Καὶ ἐγὼ πάντοτε ἐκεῖ ἀκίνητος, μετὰ τοὺς ὤμους ἐπερείδομένους εἰς τὸν τοῖχον καὶ τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους ἐπὶ τοῦ στήθους ἐσκεπτόμην.

Ἐκείνος ἐκεῖ εἶναι ἄνθρωπος, ὅστις λατρεύει τὴν μητέρα του! Δὲν δύναται νὰ μὴ εἶναι καλὸς στρατιώτης, εὐλαβὴς, εὐπειθὴς, πλήρης φιλοτιμίας καὶ θάρρους. Μάλιστα καὶ θάρρους, διότι αἱ ψυχαὶ ὅταν αἰσθάνονται βαθεῖως καὶ ἰσχυρῶς τὴν ἀγάπην δὲν δύναται νὰ εἶναι ἄγε· εἰς ἡδέϊα. Ὁ στρατιώτης ἐκεῖνος ἐκεῖ, ὀδηγούμενος ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης θὰ φονευθῇ ἄνευ φόβου καὶ θὰ ἀποθάνῃ μετὰ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς του ἐπὶ τῶν χειλέων. Διὰ ταῦτα αὐτῷ ὅποιον πράγμα εἶναι ἡ πατρίς, κἀμετε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ πατρίς εἶναι ἐκ αὐτῶν τὰς ἐξελίξιν μὴ τέρετες καὶ ἐκ αὐτῶν τὰς ἐξελίξιν οἱ κοινὸι γενεαί, ὡς ἡ ἰδική του καὶ αὐτὸς θὰ ἀγαπήσῃ τὴν πατρίδα μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Ἄλλ' ἀνάγκη νὰ ἀρχίσῃ τις ἀπὸ τῆς μητρὸς! ὦ! ἂν πάντων τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ πατρῶν τῶν ἐντίμων καὶ γενναίων πράξεων, δι' ἃς βαίνομεν ὑπερήφανοι, εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκαλύψῃ τις τὸ πρῶτον καὶ ἀληθὲς σπέρμα, θὰ ἀποκαλύψωμεν αὐτὸ σχεδὸν πάντοτε εἰς τὴν καρδίαν τῆς μητρὸς ἡμῶν. Πόσα μετὰ τὰς στρατιωτικῆς ἀξίας ὠρεῖται νὰ λάμπωσιν ἐπὶ τοῦ στήθους τῶν μητέρων, ἀντὶ τῶν υἱῶν, καὶ πόσα στέμματα αὐτῶν ὠρεῖται νὰ τίθωνται ἐπὶ γηραιᾶς πολιᾶς κεφαλῆς, ἀντὶ ἐπὶ νεαρᾶς καστανόχρου. Ἀχ μητέρες, σεις δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ ἀποθνήσκητε! Ἡ ὠρεῖται τοῦλάχιστον νὰ ἱστασθε εἰς τὸ πλευρὸν τῶν υἱῶν σας καὶ νὰ συνοδεύετε αὐτοὺς μέχρι τέλους τοῦ δρόμου τῆς ζωῆς. Ἐνώπιον ὑμῶν ἡμεῖς, ἐπίσης γέροντες, θὰ εἴμεθα πάντοτε παῖδια, καὶ θὰ σᾶς ἀγαπῶμεν πάντοτε μετὰ τὴν αὐτὴν ἀγάπην. Σεις, τούναντιον, μὰς ἐγκατελείπετε μόνους. ὦ, ὦ, ὦ! ὦ μόνους! μένει εἰς ἡμᾶς ἡ γλυκεῖα ἀνάμνησις ὑμῶν, ἡ προσφιλέστατος εἰκὼν σας πάντοτε ζῶσα ἐνώπιον τῶν ὀρθαλμῶν, αἱ ἀγαπηταὶ συμβουλαι ὑμῶν πάντοτε παρούσαι ἐν τῷ πνεύματι. Καὶ τοῦτο ἀρκεῖ ἡμῖν. Ὁ σάκεις πληροὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν δδονηρὰ ἀηδία τῆς ζωῆς καὶ τις σκληρὰ ἀπογοήτευσιν γεννᾷ εἰς τὴν καρδίαν αἰσθητικῶς μίσους καὶ ἀποστροφῆς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡμῶν ἀναθρώσκουσιν αἱ εἰκόνες ὑμῶν, αἱ ἀγναι, αἱ φιλόφρονες, αἱ εἰρηνοποιοί· φαίνεται ἡμῖν ὅτι ἀκούομεν νὰ μᾶς φωνάζετε· ὀνομαστὶ διὰ τῆς ἀγαπητῆς ἐκείνης φωνῆς, διὰ τῆς ὁποίας μᾶς συνεβούλευε, ὅτε εἴμεθα παῖδια, καὶ θὰ κλίνωμεν ἀδιστακτικῶς τὰ γόνατα καὶ θὰ ἐνώμεν τὰς χεῖρας ἐνώπιον τῶν εἰκόνων ὑμῶν καὶ θὰ ζητῶμεν συγχώρησιν.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἔρθεσεν εἰς τὸν σταθμὸν μεμψιμοιρῶν ὁ πρῶτος ὑπασπιστής. «Ποῦ εἶναι ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ὑπηρεσίας;» ἠρώτησεν εἰς τινα ἔξω τῆς θύρας. «Ἦκουσα, ἐταράχθη, ἐξῆλθον, καθηλωθὴν ἀπέναντι εὐθυτενῆς μετὰ τὴν χεῖρα εἰς τὸ γαστρὸν τοῦ πλίου καὶ ἐρώνησα.» «Παρὼν!»

Αὐτὸς μετὰ παρητήρησιν ἀσκαρδαμυκτὴ καὶ ἔκαμε μορρασμὸν τινα, ὡς διὰ νὰ με ἐρωτήσῃ· «διατὶ συγκεκλινημένος; τί ἔχεις;»

Ἐν Ἀγγιᾷ, κατὰ μῆνα Δεκεμβρίου τοῦ 1898.

A. O.

Ο ΜΕΓΑΣ ΓΑΛΕΟΤΟΣ

«Τὸ πλέον ἐκτιμώμενον ἔργον τοῦ Ἰωσήφ
«Ἑτσεγαράη εἶναι ὁ Μέγας Γαλεότος».

G. Pawlowski.

• • • Ἐπειδὴ πρόκειται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν νὰ παρασταθῇ ἐν
νέου ἐνταῦθα ὁ Μέγας Γαλεότος, δὲν θὰ εἶναι ἀνωφελές, νομί-
ζω, νὰ γείνη καὶ μία μικρὰ ἀναλύσις τοῦ ἔξοχου αὐτοῦ δράμα-
τος τοῦ José Echegaray.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ δράματος Ἰωσήφ Ἑτσεγαράης, μη-
χανικός, υἱὸς ἐνὸς καθηγητοῦ τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης ἐγεννή-
θη κατὰ τὸ 1832 ἐν Ἰσπανίᾳ Ἀνάδειχθεὶς σπουδαῖος μηχανικός καὶ
χρηματίας κατὰ καιροὺς ὑπουργός, ἔτρεφεν ἐντὸς τοῦ μέγαν θαυ-
μασμὸν πρὸς πᾶν τὸ φιλολογικόν, ἰδίως πρὸς τὸ θεατρὸν, τὸ ὁ-
ποῖον ἀπέδειξε μόλις τεσσαρακοντούτης, ὅτε τὸ πρῶτον ἐδημο-
σίευσεν δράμα του ἔκτοτε ἐδημοσίευσεν ἐναλλὰξ ἔργα του ὡς
«El libro tallonario» «Ultima Noche» «Dos fanatismos»
«El Gran Galeoto» κ.τ.λ. Ὁ τρόπος τοῦ γράφειν τοῦ συγ-
γραφέως εἶναι ὅλως διόλου ἰδιόρρυθμος, ἔχει δὲ καὶ ἐντελὴς ἰδι-
αίτερον τρόπον εἰς τὸ ἐκφράζεσθαι τὰς ἰδέας του ὑπὸ διαφόρους
μορφάς. Πολλάκις ὑπεκφεύγει τοῦ πραγματικοῦ βίου καὶ
τότε τὰ πρόσωπα τῶν δραμάτων του εἶναι ὅλως φαντασιώ-
δη. Φαντασία μεγάλη, ὡς ἡ τοῦ Calderon, τὴν ὁποίαν χρη-
σιμοποιεῖ εἰς τὸ νὰ ἀναδιδᾷ ἐπὶ σκηνῆς ἰδέας συνήθως
ἀλλοκότους. Εἰς ἄκρον νεωτεριστής, μὲ ἰδέας νέας καὶ θεωρίας
καινὰς, ἀνεξάρτητος εἰς τὸ ἑπικρον, θεωρεῖται ὡς εἰς τῶν
καλλιτέρων ζώντων δραματικῶν συγγραφέων, ὅχι μόνον τῆς πα-
τρίδος του, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς ὑφηλίου.

*

Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Γινέβρα ἡγάπα ἱππότην ὀ-
νόματι Λανσελάτον. Τοὺς ἐνόχους τοὺτους ἔρωτας διηυκόλουνεν
ἔξ ἐπιχρύσευτος τρίτος τις ἐνόματι Γαλεότος, ἔξ οὗ καὶ πᾶν
πρόσωπον μετᾷον ὀνομάζεται Γαλεότος. Πρῶτος ἀναφέρει
τὸ ὄνομα αὐτὸ ὑπὸ τὴν σηματοῖάν του ταύτην ὁ Δάντε.
Εἰς τὴν θέαν του κωμῶδιν ἀναφέρει τὰ περὶ τοῦ Παύλου
καὶ τῆς Φραγκίσκας λέγει ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ Γα-
λεότου ἐπέξεν βιβλίον τι ἐν ᾧ κύψαντες ἀμρότεροι ἀ-
νεγίνωσκον τὰ τῆς βασιλείας καὶ τοῦ Λανσελάτου.—Εἰς
τὸ δράμα τοῦ Ἰωσήφ Ἑτσεγαράη τὸ πρόσωπον τοῦ Γαλεό-
του παίζεται ὑπὸ τῆς κοινωνίας ὁλοκλήρου, ὑπὸ τοῦ κόσμου ὁ-
λου, δι' ὃ καὶ ἐπιγράφεται ὁ Μέγας Γαλεότος, διότι ὁ κό-
σμος ὅλος εἶναι ὁ μεγαλειότερος τῶν Γαλεότων.—Ἡ ὑπόθεσις τοῦ
δράματος εἶναι ἀπλῶς μία σκηνὴ τοῦ κοινωνικοῦ βίου,
τὸ δὲ δράμα τοῦτο εὐρίσκειται εἰς χιλιάδας ἀντίτυπα εἰς τὸν καθη-
μερινὸν βίον. Εἶναι δὲ ἀπλουσιτάτη:

Τραπεζίτης τις τῆς Μαδρίτης, ἐκ καθήκοντος ἱεροῦ ὀρ-
μώμενος, παρέλαβεν εἰς τὴν οἰκίαν του ἕνα φίλον νὰ συγκατοι-
κήσῃ. «Ὁ κόσμος ὅλος» βλέπων τὸν νέον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
φίλου του, συγχρόνως καὶ τὴν νεαρὰν σύζυγον τοῦ Τραπεζίτου,
ἐρεῦρεν, ὅτι εἶχον ἐνόχους σχέσεις, ἔνθεν καὶ ἡ συκοφαντία. Ὁ
Τραπεζίτης, ἂν καὶ ἄνθρωπος ἀνώτερος τῶν κοινωνικῶν προ-
λήψεων, ἡναγκάσθη, ἐνεκα τῶν τρομερῶν κακολογιῶν τοῦ κό-
σμου, νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν συκοφαντίαν καὶ νὰ κατηγορήσῃ αὐ-
τοὺς ὁ ἴδιος. Ὁ ψέθυρος τοῦ κόσμου καὶ τὸ ρεύμα τῶν συκο-

φαντιῶν παρέσυρε καὶ τοὺτους, νὰ τὰ πιστεύσωσι.

Πᾶς θεατὴς εἰς τὸ ὁ κόσμος ὅλος τοῦ δράματος,
θὰ ἀναγινώσῃ μέρος τοῦ αὐτοῦ του καὶ ἴσως μάλιστα σκεφθῇ,
ὅτι, δυνατόν καὶ ἐκεῖνος νὰ συνέπραξέ ποτε εἰς παρομοίαν κα-
ταστροφὴν. Διότι ὁ ἄνθρωπος εἶναι τοιοῦτος, ὥστε ἰδιαιτέρως μὲν
λαμβανόμενος εἶναι ἄλλος ἄνθρωπος, μετ' ἄλλων ὁμοῦ γί-
νεται συκοφάντης ἀσυνηθὸς. Δὲν ἐννοεῖ καθόλου ὅτι, καμνὼν
πᾶρτήρησις καὶ ἐπικρίνων, γίνεται συνένοχος κακούργηματος,
δὲν σκέπτεται ὅτι, τὰ λόγια τὰ ἰδικά του, μὴ σταλαγματῇ,
συνδεόμενα μετ' ἄλλων, ἀποτελοῦσιν ὠκεανόν, ὅπου δύναται
νὰ πνιγῇ ὅχι μόνον εἰς ἀλλὰ πλῆθος πλῆθος ἀνθρώπων.

Τὸ φιλοσοφικώτατον τοῦτο δράμα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους
εἶναι μία φωνὴ ἀπαίσιος καὶ τρομερὰ κραυγὴ ἀδυναμίας κατὰ τοῦ
μεγάλου συκοφάντου. Ἐχει δὲ συνάμα καὶ ἡθικὴν ἀνεπίληπτον.

Ἐν Βάρνη τῇ 10-ῇ Ἀπριλίου 1899. Ζ. ΜΑΚΡΗΣ.

ΕΡΥΘΡΑ ΩΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Τὰ ὠὰ τοῦ Πάσχα εἶναι σύμβολα τῆς ἀνα-
στάσεως. Ὡς καλύπτονται, θάπτονται, ταῦτα ὑπὸ τῆς
μητρὸς ὄρνιθος, οὕτω καὶ ὁ πιστὸς ἀνάγκη νὰ ταφῇ
ὑπὸ τῆς μητρὸς γῆς. Ὡς τὸ ὠὸν ἐν τῇ ἐπωάσει, θερ-
μαινομένου καὶ κινουμένου τοῦ ἔσω ζωτικοῦ πνεύματος,
μεταβάλλεται εἰς ἔμφυχον πτηνόν, δοκιμάζον ἐν νεανι-
κῇ ζήσει τὰς τῆς νέας ζωῆς πτέρυγας, ὡς ἐξέρχεται
ὁ μεταξοσκώληξ τοῦ βόμβυκος εἰς ψυχὴν ἀλασσό-
μενος, ὡς ἐκ τοῦ μόνου κόκκου τοῦ σίτου ὁ πο-
λύχους ἄσταχυς, οὕτω καὶ ὁ πιστὸς καταλείπει ἀνιστά-
μενος τοῦ μνήματος τὰ σεσηπότα κελύφη τοῦ παλαιοῦ
ἀνθρώπου, τῇ δυνάμει τοῦ πρὸς ἀπόλουσιν τοῦ ψυχι-
κοῦ ἡμῶν ρύπου ἐκχυθέντος αἵματος τοῦ Σωτῆρος, ὁ-
περ ὑπενθυμίζει ἡμῖν τὸ ἐρυθρόν τοῦ ὠοῦ χρώμα, τοῦ
στρογγύλου αὐτοῦ σχήματος ὑπεμφαίνοντος τὴν μακα-
ρίαν αἰωνιότητα, τὴν δωρηθεῖσαν ἡμῖν τῇ ἀξιομισθίᾳ
τοῦ Σωτῆρος, ἣν θὰ ἀπολαύσωμεν ὅτε τὰ ξηρὰ ἡμῶν
ὅστ' αὖ τῇ ζωῇ τῆς Παμβασιλείως φωνῇ, ὡς βοτάνη,
ἐκ ξηροῦ χειμερινοῦ κλήματος, ἐκ τοῦ τάφου ἀνατελεῖ
«τὰ ὅστ' αὖ τὰ ξηρὰ ἀκούσατέ μου λόγον Κυρίου . . .
«Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω ὑμῶν τὰ μνήματα καὶ ἀνάξω ὑμᾶς
ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν. λαὸς μου . . . καὶ δώσω
πνευμᾶ μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήτεσθε καὶ θήσομαι ὑμᾶς
ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος» λελά-
ληκα καὶ ποιήσω, λέγει Κύριος, Κύριος . . .» (Ἰεζεκ.
λζ') . . . Καὶ ὤψεσθε καὶ χρηθήσεται ὑμῶν ἡ καρδία καὶ
τὰ ὅστ' αὖ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ» (Ἡσαίου ξστ').

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟΝ ΣΙΜΩΝΑ. — Ὅσον περισσότερον μελετᾷ τις τὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς, τόσον μάλλον εὐρίσκει ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ τὴν δύναμιν πρὸς ἀνίστασιν κατὰ παπτῶν τῶν θλίψεων τοῦ κόσμου τούτου. Ἀλλῶς τε εὐρισκόμεθα ἐν τῇ διαβάσει αὐτοῦ, ὅστις δι' ἡμᾶς εἶναι ἐφ' ἡμέρας καὶ τὰ πάντα καλῶς ἔχουσιν, παρὰ πᾶσαν θλίψιν καὶ στενοχωρίαν, ἀρκεῖ μόνον ἐλευθεροῦν παντὸς ῥύπου νὰ ἐρθάωμεν εἰς τὸ τέμας τῶν δοκιμασιῶν. Ἡ θλίψις καὶ ὁ θάνατος ἀποβάλλουσι τὸ κέντρον τῶν, ὅταν προσηλώσωμεν τοὺς δευτερεύοντες εἰς τὸ ἀνέμελον αὐτῶν μέλλον.

Ὁ θάνατος εἶναι τόσον ἀτήμικτον πρᾶγμα, ὥστε οἱ ἄνθρωποι συνέχονται πρὸς ἐορτὴν αὐτοῦ πανηγυρικῶς. Καὶ αὐτὸς ὁ πόλεμος τελεῖται μετὰ πομπῆς καὶ ὡς ἐν τελετῇ. Εἶναι πάλιν σκληρὴ καὶ τίποτα περισσότερον. Ἄς διέλθωμεν τὴν σειράν μας εὐχαρίστως καὶ ἂς μὴ καταγορῶμεν τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν περὶ τῶν δέθεν δυστυχιῶν, τὰς ὁποίας θὰ καταθέσωμεν μετὰ τῶν προσωπίδων.

Μήπως ἡ ψυχὴ μας πάσχει καὶ ἀποθνήσκει; Ὁχι, ὅχι! ὁ ἐξωτερικὸς ἄνθρωπος, τὸ πρόσωπον. Ἡ ἐν ἡμῖν ζωὴ εἶναι μετὰ τοῦ Θεοῦ. Δὲν ὑπάρχει σκέψις πρακτικὴ, οὐσιώδης, εἰμυή ἢ σκέψις τοῦ Αἰωνίου· δὲν ὑπάρχει ἀληθὴς πράξις εἰμυή ἢ ἐκπλήρωσις καθήκοντος. «Ἀνθρώπε πρὸς τί παρκαρνεῖσαι; Διὰ τὴν πάλιν; Εἶναι ἡ συνθήκη τῆς νίκης» δι' αὐτῆς καὶ μόνης θὰ νικήσῃς. Δι' ἀδικίαν νικά; Καὶ τί εἶναι τούτο δι' ἓνα ἀθάνατον! Διὰ τὸν θάνατον; Ἀλλ' οὗτος εἶναι ἡ ἐλευθερία. «Ὁ δίκαιος, γράζει καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος, κατορθώμασι κυρῶν καὶ τὴν βασιλείαν καθ' ἑκάστην προσδοκῶν τὴν ἡμέραν, ὅταν ἴδῃ τὸν θάνατον πρὸ τῶν δευτερίων» κείμενον, οὐκ ἀλύει καθάπερ οἱ πολλοὶ οὐ θεωρεῖται καὶ ταράσσεται· οἶδε γὰρ ὅτι ὁ θάνατος, τοῖς ὁρθῶς βεβιωκόσι, μετὰστασίς ἐστιν ἐπὶ τὰ βελτίω, καὶ ἀποδημία πρὸς τὰ ἀμείνω, καὶ δρόμος ἐπὶ τοὺς στεράνους. . . οἶδεν ὅτι ἡ διαθερὰ αὐτῇ οὐκ ἐστὶ τῆς οὐσίας ἀνείρεσις, ἀλλὰ, τῆς θνητότητος δαπάνη καὶ τῆς εὐθαρῆς ἀνάλωμα· ὁ γὰρ θάνατος οὗτος οὐ τὸ σῶμα ἀπόλλυσιν, ἀλλὰ τὴν εὐθαρῆν δαπανᾷ, ὡς ἡ γε οὐ-

σία μένει, μετὰ πλείονος ἀνισταμένη τῆς δόξης». (Ὁμιλ. εἰς τὸν μὴ' ψαλμ.).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Ἰδοὺ καὶ τὰ προαγγελθέντα «Περιεχόμενα» τοῦ πρό τινων ἡμερῶν ἐκτυπωθέντος ἔργου τοῦ περιφανοῦς Ἀπολογητοῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ Κ. Ἰωάννου Σκαλτσούνη.

Προλεγόμενα Σελ. 3.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Θρησκεία καὶ Ἐπιστήμη.

Κεφ. Α'. Περὶ ψυχῆς. Γενικαὶ σκέψεις. σελ. 19.—Κεφ. Β'. Περὶ ψυχῆς. Ἀνάπτυξις νοητικῶν δυνάμεων. σελ. 30.—Κεφ. Γ'. Περὶ ψυχῆς. Ἀνάπτυξις τῶν βουλευτικῶν τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων. σελ. 48.—Κεφ. Δ'. Περὶ ψυχῆς. Μελέται περὶ τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος. σελ. 73.—Κεφ. Ε'. Θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις οὐσιωδῶν. σελ. 87.—Κεφ. ΣΤ'. Οἱ ἱεροὶ καὶ αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις. σελ. 108.—Κεφ. Ζ'. Ἡ Ζωή. σελ. 132.—Κεφ. Η'. Ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου περὶ γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου. σελ. 150.—Κεφ. Θ'. Βιολογικοὶ νόμοι. σελ. 178.—Συμπέρασμα τοῦ πρώτου μέρους. σελ. 183.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Δημιουργία ἀπολογητικὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Κεφ. Α'. Περὶ πίστεως ἐν γένει. σελ. 191.—Κεφ. Β'. Περὶ πίστεως ἐν σχέσει πρὸς τὸν πρακτικὸν καὶ ἠθικὸν βίον. σελ. 200.—Κεφ. Γ'. Περὶ θρησκευτικῆς πίστεως. σελ. 213.—Κεφ. Δ'. Περὶ χριστιανικῆς πίστεως. σελ. 235.—Κεφ. Ε'. Τὰ Εὐαγγέλια. σελ. 242.—Κεφ. ΣΤ'. Τὰ Εὐαγγέλια καὶ ἡ Κριτικὴ σχολή. σελ. 250.—Κεφ. Ζ'. Τὰ Εὐαγγέλια καὶ αἱ Ἐπιστολαὶ τοῦ Παύλου. σελ. 263.—Κεφ. Η'. Περὶ τοῦ ἀκαταλήπτου τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. σελ. 272.—Κεφ. Θ'. Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. σελ. 279.—Κεφ. Ι'. Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν. σελ. 289.—Κεφ. ΙΑ'. Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους Διδασχὴ. σελ. 295.—Κεφ. ΙΒ'. Ἡ κατὰ Χριστὸν ἀγάπη. σελ. 306.—Κεφ. ΙΓ'. Ὑπὲρ ἀνθρώπου. σελ. 313.—Κεφ. ΙΔ'. Ἡθικὴ διαμόρφωσις ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ τῇ πίστει εἰς τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἰησοῦ. σελ. 328.—Κεφ. ΙΕ'. Οἱ πρῶτοι αἰῶνες τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ. σελ. 333.—Κεφ. ΙΣΤ'. Ὁ νεώτερος κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ διωγμός. σελ. 344.—Κεφ. ΙΖ'. Ἡ χριστιανικὴ

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΕΤΗ

ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΧΑΡΕΜΙΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΚΗΒΡΗΖΑΗ ΜΕΧΜΕΤ-ΠΑΣΣΑ

Καὶ οὕτω διὰ δευτέρως καταχρήσεως τῆς ἐξουσίας καταπατήθησαν τὰ ἱερώτερα τῶν δικαιομάτων, τὰ δικαιώματα μητρὸς ἐπὶ τῶν τέκνων τῆς.

Ἡ ἐπιχείρησις μου ἀπέτυχεν· ἐγὼ ἐγκατέλειψα τὸ σχέδιον τὸ ὅποιον εἶχον καταστρώσει νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐπορεύθην εἰς Παρίσιον, ὅπου ἔπρεπε νὰ κανονίσω τὰ περὶ τῆς συντάξεώς μου.

Εὐθὺς ὡς ἐβόλας. ἔσπευσεν νὰ ἐπισκερθῇ τὸν πράκτορα, πρὸς τὸν ὅποιον εἶχον συστατικὰς ἐπιστολάς. Ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς μου, ὅτε ἔμαθον ὅτι ὁ ἀνὴρ μου, ὁ ἱατρός, εἶχε θέσει ὡς ὅρον τῆς πληρωμῆς, τὴν πρὸ τοῦ Δημάρχου συγκατάθεσιν μου περὶ τοῦ ἀνόμου δικηγείου, ὅπερ κατώρθωσε νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πατριάρχου.

Ἰδοὺσα ἐμαυτὴν θύμα ποταπῆς μογρηρίας ἀπεράσιστα ὡς ἀλλοδαπὴ νὰ ἀποσταθῇ πρὸς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Τουρκίας, ὑπὸ

τοῦ ὁποίου ἐζήτησα νὰ μὲ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα μου.

Πρεσβευτὴς τότε τοῦ Σουλτάνου παρὰ τῇ αὐλῇ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου ἦτο ὁ Φετχὴ Πασσᾶς πρὸς ὃν ἐνεγρανίσθην ὑπό τινας τῶν συγγενῶν μου. Ὁ ὀθωμανὸς πρεσβευτὴς μὲ ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα, λέγων ὅτι θὰ μείνῃ ἐπὶ τινας μόνον ἀκόμῃ μῆνας εἰς Παρίσιον, καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κωνσταντινῶν, ἐνθα θὰ ἐνομαρζέτο μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλεύοντος Σουλτάνου Μαχμούτ. Οὗτος ἐδείχθη ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν πλήρως εὐγενείας πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὑπεσχέθη νὰ μὲ βοηθήσῃ εἰς τὰς δυσκολίας εἰς τὰς ὁποίας εἶχον περιπέσει.

Ταυτοχρόνως ἐγνώρισεν τὸν Κήρυξ-ἡ Μεχμέτ Πασσᾶν, ὅστις ἦτο τότε στρατιωτικὸς ἀκόλουθος τῆς πρεσβείας.

Ἐκ τῆς πρώτης ἡμῶν ἐτι συναντήσεως ὁ Κήρυξ-ἡ εἰδείχθη πλήρως ἀβρότητα καὶ ὑποκλήψεως πρὸς με, καὶ ὅπου καὶ ἂν συνηντηθῆμεν προσεπάθει νὰ εἶναι εὐάρεστος.

Τὰ πρῶτα ταῦτα σημεῖα τοῦ ἐνδιαφέροντος διεδέξατο ταχέως πρότερον τις περὶ συζεύξεως, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ ἐν μέρους μου ἤμην ὀλως πρόθυμος νὰ ἀποδεχθῶ. Ὁ πρῶτός μου σύζυγος δὲν ἐδίστασε νὰ συζευχῇ ἐκ δευτέρου, καὶ ἐγὼ ἐπέκρινον ὅτι ἐδικαιούμην νὰ ἀκολουθήσω τὸ παράδειγμα του, ὑπαν-

πίστις καὶ ἡ ἐπιστήμη ἐν Γαλλίᾳ. σελ. 367.—Κερ. III. Ὁ Ὀρίκιμος τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα. σελ. 381.—Συμπέρασμα. σελ. 395.

* * * Ἀρμόκεινος ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὁ ἐνταῦθα Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος Δ-ρ τὰ νομικὰ Κορ Βέτσαρης Διγενής, ὅστις ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας σχεδὸν ἐν τῇ προξενικῇ ὑπηρεσίᾳ ἐξασκούμενος, διετέλεσε δικαστὴς ἐν Ἑλλάδι, γραμματεὺς ἐν Κων)-πόλει, ὑποπρόξενος ἐν Ραϊδεστώ, δικαστὴς ἐν Σμύρνῃ, εἴτα δικαστὴς τοῦ ἑλληνικοῦ προξενικοῦ Δικαστηρίου Κων)πόλεως, θέν μετετέθη ὡς Πρόξενος ἐνταῦθα, ἔνθα ἐλπίζομεν ὅτι διὰ τῆς φιλοπατρίας, τῆς πείρας, τῆς δραστηριότητος καὶ εὐθύτητος τοῦ χαρκτηρὸς αὐτοῦ, πολλὰ καὶ θὰ ὠφελήσῃ ἅπαν τὸ ἐνταῦθα ἑλληνικόν.

* * * Πρὸ τίνος ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἐβδομαδιαῖον ἑλληνο-βουλγαρικὸν πολιτικὸν φύλλον ἐν Πύργῳ «Ὁ Θεατὴς» ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Γοργίου, εἰδικοῦ δημοσιογράφου καὶ πρώην διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Σχολαρχείου. Ἐλπίζομεν ὅτι δι' ὁλίγης ὑποστηρίξεως καὶ ἐπιμονῆς «Ὁ Θεατὴς» θὰ ἐξυπηρετήσῃ σπουδαίως τὰ συμφέροντα τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνισμοῦ.

* * * ΤΗΝ ΕΙΔΟΝ. — «Τὴν διδασκαλίαν σου δὲν ἤκουσα μὲν, εἶδον ὅμως αὐτὴν καλλίστα!» ἔλεγεν Ἰάπων τις πρὸς τὸν ἐν Τοκίῳ ἱεραπόστολον παρακαλῶν νὰ βαπτίσῃ καὶ διδάξῃ αὐτὸν τὸν χριστιανισμόν. «Καὶ πῶς λοιπὸν εἶδες αὐτήν;» ἤρώτησεν ὁ ἱεραπόστολος. «Ἐ», ἀπήντησεν ὁ Ἰάπων, «τὴν εἶδον εἰς τοὺς χριστιανοὺς τῆς χώρας ἡμῶν, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πάθωσιν καὶ νὰ ὑπομείνωσιν!» Ὁ τρόπος καὶ ἡ μέθοδος, καθ' ἣν οἱ χριστιανοὶ οὗτοι τὴν ἐπ' αὐτοὺς ἐλθοῦσαν θλίψιν ὑπέμεινον ἤνοιξε τὴν καρδίαν τῶν Ἰαπώνων εἰς τὸ Εὐαγγέλιον. Εἶδε τὴν ὑπομονὴν τῶν χριστιανῶν καὶ τὴν πραότητα, τὴν ἀνδρίαν τὴν εἰς Θεὸν πίστιν, τὴν χαρὰν καὶ προθυμίαν, ἤκουσε δὲ τέλος πῶς καὶ προσήγγοντο ὑπὲρ τῶν διωκτῶν αὐτῶν. Ταῦτα πάντα εἰλκυσαν αὐτὸν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

Ὅτι ἐκείνο τὸ ὅποιον ὁ Σαῦλος δ' ἐκ Ταρσοῦ ἐν τῇ λιθοβολίᾳ τοῦ Στεφάνου εἶδεν καὶ ὅ,τι ἐκεῖ ἤκουσε, προητοίμαζεν αὐτὸν διὰ τὸ πρὸ τῶν θυρῶν τῆς Ἀχμασκὺ γεγονὸς, δὲν εἶναι ἀπίθανον. Ὁ Σαῦλος εἶδεν ἐκεῖ, πῶς εἰς μαθητῆς τοῦ Χριστοῦ ἀθῶος ἔπαθε καὶ εὐχόμενος ἀπέθανεν! Εἶδε τὸν Χριστιανισμόν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ λιθοβοληθέντος Στεφάνου

Παρόμοιον τι τῷ τοῦ Ἰάπωνος συνέβη τῷ 150 μ. Χ. καὶ εἰς τὸν φιλόσοφον Ἰουστίνον. Ἦτο υἱὸς Ῥωμαίου στρατιώτου ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ ἐπὶ τῶν βίσεων τῆς ἀρχαίας Σιχέρμ ἱδρυθείσης στρατιωτικῆς ἀποικίας Φλακίας Νεαπόλεως, τῆς νῦν Νάπλους. Ἐν τῇ πηγῇ τοῦ Ἰακῶδ' ἔνθα ποτὲ συνδιελέγετο ὁ Σωτὴρ μετὰ τῆς Σαμαρείτιδος ἐπαίξε ποτε ὡς μικρὸν παιδίον. Ἐν τῇ μεγάλῃ ἐπαναστάσει τῶν Ἰουδαίων ὑπὸ τὸν Βάρ Κόζβα, τὸν ψευδομεσίαν κατὰ τὴν καρδίαν τῶν, εἶδεν ὁ Ἰουστίνος, πῶς οἱ χριστιανοὶ, οἵτινες δὲν ἤθελον νὰ συμμετάσχωσι τῆς ἀναστατώσεως ἐκείνης κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἐκακοποιούντο ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐρρίπτοντο εἰς τὰς φυλακὰς, μάλιστα δὲ καὶ ἐκκίοντο ζῶντες. Εἶχε παρατηρήσει πῶς οἱ χριστιανοὶ οὗτοι ὑπέμειναν τὰς θλίψεις τῶν, πῶς χαίροντες εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον ἐπορεύοντο. Τοῦτο εἰλκυσεν τὴν καρδίαν τοῦ πρὸς τὸν χριστιανισμόν, καὶ προητοίμασεν αὐτὸν πρὸς τὴν συνάντησιν τοῦ Πρεσβυτέρου τῆς Ἐρέσου παρὰ τὴν θάλασσαν, ὅστις ἐδίδασκεν αὐτὸν τὸν χριστιανισμόν, καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὴν Κοινότητα τῆς Ἐρέσου. Καὶ ὁ Ἰουστίνος εἶδε τὴν σωτήριον διδασκαλίαν, πρὶν ἤδη ἀκούσει αὐτήν. Εἶδεν αὐτὴν ἐνσεταρχωμένην ἐν τῇ ζωῇ καὶ τοῖς παθήμασι τῶν χριστιανῶν. Τοῦτο ἐχρησίμευσεν αὐτῷ ὡς πιστικὸν κήρυγμα.

* * * Ἐν τῷ «Évenement» τῆς 19 Μαρτίου ἐ. ἐ. ἀνέγνωμεν τὰ ἑξῆς:

«Ἐπὶ πολὺ οἱ γάλλοι ἡμῶν φιλόσοφοι ἐκαυχῶντο ὅτι κατέχουσι λέξιν ἐξ 25 γραμμάτων,—ἡ μακροτέρα ἐνδομίζον τῶν ὑπαρχόντων ἐν πάσαις ταῖς γλώσσαις καὶ ὑπερβαίνοντες διότι εἶναι Γάλλοι, προσέροντες τὸ ἐπιβόημα «anticonstitutionnellement». Ἀλλ' ὁ Ὀρίκιμος οὗτος δὲν διήρησε, ἐλόμην ὦ! ἐπὶ μακρόν. Ἀπὸ πολλοῦ οἱ Ῥῶσοι, οἱ Ὀλλανδοί, οἱ Γερμανοὶ—οἱ Γερμανοὶ μάλιστα—ὑπερέβησαν ἡμᾶς ὡς πρὸς τὴν ἐκτασιν τῶν λέξεων.

Πρὸ τίνος ἔτι ἐρρόνουσι ὅτι πρωτιστεύει ἡ ἐκ 43

δρευσμένη ἄνδρα ὅστις ἐκτέλεσε τὴν ἀγάπην μου.

Ὁ Κήβριλλης Πασσᾶς ἐκέντητο πάσας τὰς διανοητικὰς καὶ φυσικὰς ἐκείνας ἰδιότητες, οἵτινες δύνανται νὰ καταστήσωσι τὸν ἄνθρωπον ἀξιαγάπτητον.

Ἠλπίζον, νυμφευμένη αὐτὸν, νὰ θυνηθῶ νὰ λησμονήσω τὰς ἀτυχίας τοῦ πρώτου συζύγου μου, ὅστις ἦτο πλέον ἢ δυστυχής.

Ἡ ἐν Παρισίοις διαμονή μου ἦτο λίαν σύντομος διότι ἡ ἀναχώρησις τοῦ Φετχῆ Πασσᾶ εἰς Κων)πολιν με' ἠνάγκασε νὰ ἀκολουθήσω τὴν τύχην τοῦ μνηστήρός μου. Ἐλαβόν μετ' ἐμοῦ νέον τινα μαῦρον, δεκαεπτά ἢ δεκαοκτὼ ἐτῶν, γεννηθέντα ἐν Βορδῶ, τὸν ὅποιον ὠνόμασα Μουσταφᾶν.

III

Ἡ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΜΟΥ Εἰς ΚΩΝ)ΠΟΛΙΝ.—ΔΙΑΜΟΝΗ ΜΟΥ Εἰς τὸ ΧΑΡΕΜΙΟΝ ΤΟΥ ΧΑ-Γ-ΔΕΡ ΕΦΕΝΔΗ.—ΣΚΑΝ-ΔΑΛΑ ΜΕΤΑ ΝΕΑΣ ΚΙΡΚΑΣΙΑΣ.—ΕἰΣΕΡΧΟΜΑΙ ΜΕΤ' ΑΥΤΗΣ Εἰς τὸ ΣΑΡΑ-Γ-ΟΝ.—Η ΦΥΤΗ ΑΥ-ΤΗΣ.—ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΣΟΥΛΤΑΝΑΣ ΕΣΕΜΗΣ.

Ἐν Κων)πόλει ἐπισκεψάμην τὸν Φετχῆ Πασσᾶν ὅστις με

παρέπεμψε εἰς τινὰ τῶν φίλων του, παρ' οὗ ἐξητήσατο φιλοξενίαν δι' ἐμὲ, καὶ ἐγκατέστην εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Χαϊδῆρ' Ε-φένδῃ παρὰ τὴν Ἀγίαν Σοφίαν.

Ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τούτῳ εὐρίσκοντο δεκαπέντε ἕως εἰκοσι κυρίαί: μητέρες, πενθεραὶ, θείαι, ἀδελφαί, ἐξαδέλφαι, ἀνδραδέλφαι καὶ ἄλλαι συγγενεῖς τοῦ οἰκοδεσπότου. Ἦτο εὐρὺ οἶκημα λαμπρῶς ὑπηρετιούμενον. Διαρχόμεθα τὰς ἡμέρας λίαν εὐαρέστως συνδιαλεγόμεθα, χορεύομεθα, ἔχουσιν, διηγούμεθα, ἐν ἐνὶ λόγῳ προσεπαθόμενα νὰ διασκεδάζωμεν διὰ παντοίων μέσων.

Ἦτο Ῥαμαζάνιον, θωμανικὴ νηστεία. Διαρκούντες τοῦ-του, ἡ θρησκεία αὐτῶν ἀπαγορεύει νὰ τρώγωσι, νὰ πίνωσι ἢ νὰ καπνίζωσι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας. Κατὰ τὸ μεσούκτιον κήρῳ τις διατρέχει τὰς ὁδοὺς, κρούων μέγα τύμπανον (δαβούλι) καὶ ἐξυπνίζει ἅπαντας τοὺς κατόικους. Τότε αἱ γυναῖκες ἀρχοῦνται μαγειρεύουσαι, διότι ἐπιτρέπεται νὰ τρώγωσι καὶ πίνωσι μέχρι τῆς ἡμέρας, ὅτε πάλιν ὁ κήρῳ διέρχεται τὰς ὁδοὺς, κηρύσσων τὴν ἐναρξιν τῆς νηστείας: τότε οἱ θωμανοὶ ἐκπλύνουσι τὸ στέμα καὶ κοιμῶνται μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Ἐπειδὴ δὲν μοι ἦτο εὐχάριστον νὰ τρώγω τὴν νύκτα καὶ νὰ κοιμῶμαι τὴν ἡμέραν ἐσυνεβίβην νὰ φυλάττω διάφορα ἐδώδεμα, τὰ ὅποια ἔτρω-

γραμμάτων φλαμανδική λέξις «Snelpaardeloosonderspoor-oveypetroolrijtuig», ἥτις σημαίνει «αὐτοκίνητον», ἀλλ' ἰδοὺ ἀνεφάνη λέξις κατὰ τρωθεῖσα ὑπὸ τῶν Γερμανῶν «Personal-einkommeosteuerschatzungs-kommissionsmitgliedsreise-kostenrechnungsergänzungsrevisionsbefund», ἥτις σύγ-κνεται ἐξ 99 γραμμάτων.—Ἡ πάλιν αὕτη μοι ὑπενομίξει τὴν παρ' Ἀριστοφάνει κωμικῶς ἐσχηματισμένην δογμασίαν ἐνδὸς ἐκ ποικίλων εὐχύμων καὶ ὀρεκτικῶν ἐξωδήμων συγκειμένην λέξιν: «Λεπαδοτεμαχοσελαχογαλεοκρανιολειψανοδριμυτοτρίμματο-σιλφιοπαρομελιτοκατακεχυμενοκιχλεπικοστουφοτατοπεριστεραλεκ-τρωνοποπεριεξραλονιγλοπελειολαγωσσοριποδαφνητραγανανόπτερύγων» Καὶ ἰδοὺ 79 συλλαβαί· γράμματα 141!

* * * Ὁ ἐν Τυρνόβῳ κ. Μιλάνῳ Ραζιόβεβ συνένταξε καὶ ἐξέδωκε τὸ «Μικρὸν διὰ τοὺς ὀρθοδόξους στρατιώτας Προστυ-χητάριον», τιμώμενον 60 μόνον ἑκατοστῶν.

* * * Ὁ ἐν Κορίνθῳ τιμώμενος καὶ ὡς γνήσιος πατήρ ὑ-περαγαπώμενος ἀρχιεπίσκοπος Σωκράτης Κολιάτσος, ὁ πρῶην ἐπὶ 20ετίαν διευθυντὴς τῆς Ριζαρίου Σχολῆς ἐν Ἀθήναις, ἀπέ-θανεν ἀφνης ἐν ᾧ ἐκαλλιέργει τὸν κήπον του, καταλιπὼν δδύ-νην βαθεῖαν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ, ὅπερ ἀπωρραίνετο πατρὸς ἐλεή-μονος, εὐεργετικοῦ διδασκτικοῦ, ἀριλάρχου καὶ λίαν προσεκτι-κοῦ εἰς τὰς χειροτονίας ἀνγκίων ἱερέων.

* * * ΙΕΡΕΥΣ ΗΓΕΜΟΝΟΣ.—Ὁ ἀρχιμανδρίτης Χρύσαν-θος Τραπεζάκης, διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀγίᾳ Τριάδι Ἱεραικῆς Σχολῆς διορίσθη εἰς τὴν θέσιν ἱερέως τῆς Α. Ὑψ. τοῦ Πρίγ-κηπος Γεωργίου διὰ τὸ ἐν Χαλέπᾳ ἰδιαιτέρον παρεκκλήσιόν του.

* * * ΜΕΡΙΜΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΦΥ-ΛΑΚΙΣΜΕΝΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.—Ἀριστον μέτρον ἐλήφθη ἵνα καὶ οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς Ἡρακλείου Κρήτης εὐρισκόμενοι Χριστιανοὶ ἀ-κροῶνται τῶν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀκολουθιῶν καὶ τῆς θεί-

ας λειτουργίας. Γίνονται οὐ μόνον δύο λειτουργίαι, εἰς τὴν πρῶ-την τῶν ὁσίων παρευρίσκονται οὔτοι. ἀλλὰ καὶ αἱ ἀκολουθίαι τῆς Με-γάλης ἐβδομάδος θὰ ἀναγιγώσκωνται τὴν μὲν ἡμέραν δι' αὐτοὺς, τὴν δὲ νύκτα διὰ τοὺς λοιποὺς Χριστιανούς.

* * * ΤΙΜΗ ΔΙΚΑΙΩΣ ΑΠΟΝΕΜΘΕΙΣΑ Εἰς ΤΟΝ Κ. Ἱ. ΧΑΤΖΙΑΔΑΚΗΝ.—Ὁ ἐν Λονδίνῳ Ἑλληνικὸς Σύλλογος ἀπένει-μεν εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ ἐν Ἡρακλείῳ Συλλόγου κ. Ἱ. Χατζι-δάκην ἑκατοντὸν τιμὴν, δομάσας αὐτὸν ἐπίτιμον αὐτοῦ μέλος. Ἡ τιμὴ αὕτη ἀπονέμεται σπανιώτατα, καὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἐπίτι-μα μέλη τοῦ Συλλόγου ὠνομάσθησαν μέχρι σήμερον μόνον οἱ ἐξῆς: Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ὁ Ι. Γεννάδιος, ὁ Κον-τόσταυλος, ὁ Στ. Κουμανούδης, ὁ Καβδαζίας καὶ ὁ Βικέλας. Ἡ ἐπιστολὴ δι' ἧς ἀνεκοινώθη εἰς τὸν κ. Χατζιδάκην τοῦτο ἀνα-φέρει ἐπὶ λέξει: «Τὸ συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Συλλόγου ἐν τῇ συνεδριάσει αὐτοῦ τῆς 22 Φεβρουαρίου ἐξελέξατο ἡμᾶς παμ-ψηφεὶ ἐπίτιμον αὐτοῦ μέλος διὰ τὰς ἐξόχους ἡμῶν ὑπηρεσίας εἰς τὴν πρόδον τῆς Κρητικῆς ἀρχιολογίας».

ΑΔΑΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πανιερωτάτω Ἀγίῳ Βίρνης Πολυκάρπῳ.—Αἰδεσιμωτάτοις Ἱερεῦσιν Εὐσταθίῳ Νικολάου Οἰκονόμῳ καὶ Ἀργυρίῳ Ἀντωνιά-δῃ.—Κ-οῖς Ἀθανασίῳ Μυστακίδῃ, Κωνσταντίνῳ Αὐγερινίδῃ, Γε-ωργίῳ Διδέρῃ, Ἰωάννῃ Γαρδέλλῃ, Ἀνδρέᾳ Τριανταφύλλου, Ἀ-λεξάνδρῳ Κοπκίῃ, Λεωνίᾳ Πατρόμπεη, Σοφίᾳ Ν. Παράσχου Ἐνταῦθα συνδρομὰς ἐ. ἐ. ἐλάδομεν εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.

γον κυρίως τὴν ἡμέραν. Τὸ τέχνασμα τοῦτο δὲν ἦτο κυρίως ἰ-δική μου ἐφεύρεσις, διότι πολλοὶ ὀθωμανοὶ, μάλιστα δὲ καὶ Πασάδες, δὲν συστέλλονται κυρίως νὰ καταλύσῃ τὴν νηστεί-αν, ὅπερ οὐδὲως ἐμποδίζει αὐτοὺς ἐξεργόμενοι τὴν ἡμέραν νὰ ἐπιτηδεύωνται ὕψος σκυθρωπῶν, ἀσθενῶν καὶ καταδεδημένον, ἀν-θρώπων νηστευόντων.

Καθ' ὅσον τοῦτον τὸν μῆνα, οἱ πλοῦσοι ἔχουσιν ἀνοικτὰς τὰς εἰκίας των. Ὑποδέχονται πάντας, οἷτινες παρουσιάζονται, καὶ ἔκαστον πτωχόν, ἀφοῦ τὸν εὐλοξήσῃσιν, ἐφοδιάζουσι αὐτὸν διὰ μικροῦ τινοῦ χρηματικῶν ποσού, προσδεμένου εἰς θόνην. Κατὰ τὰς νύκτας τοῦ Πραξελίνου, ἡ ὀθωμανικὴ νεολαία ἀμφο-τέρων τῶν φύλων διέρχεται τὸν καιρὸν, εἰς περιπάτους κατὰ τὰς ὁδοὺς, εἰς τὰ τζαμιά, εἰς ἐπισκέψεις τῶν καφείων καὶ ἄλλων ἀναψυκτικῶν κέντρων. Οἱ περιερχόμενοι τὰς ὁδοὺς διὰ νυκτὸς φέρουσι συνήθως μικροὺς οὐκὺς διαφόρων χρωμάτων, πράσινων κοκκίνων, κυανῶν κ. τ. λ. Τὸ ἀποτέλεσμα τὸ προσερχόμενον ἐκ τοσούτων φανῶν, οἷτινες ῥίπτουσιν μυστηριώδη φωτισμὸν, εἶναι λίαν πρωτότυπον καὶ ἐλκυστικόν.

Κιρκασία τις, ὀνόματι Νεζίπ Χανούμ, θετὴ κόρη τῆς ἀ-δελφῆς τοῦ Σουλτάνου, ἤλθε μίαν τῶν νυκτῶν τούτων ὅπως μᾶς

ἐπισκεφθῇ. Ἦτο ζωηρὰ καὶ εὐθυμος, καὶ ἡδυνήθημεν νὰ ἀποτε-λέσωμεν ἑμῶς, δύναμαι νὰ εἶπω τοῦτο δι' ἀμφοτέρους, λίαν σύμ-φωνον ζεῦγος. Στραφέντα πρὸς με μοι εἶπε:

— Ἐάν εὐαρεστήσαι, ἀγαπητὴ μου, ἃς ἐνδυσθῶμεν ἀνδρί-κια, (διότι αἱ γυναῖκες δὲν δύνανται νὰ εἰσχωρήσωσι εἰς τὸ ἐ-σωτερικὸν τῶν τζαμιῶν) καὶ ἃς ὑπάρχωμεν ἑμῶς εἰς τὴν Ἀγ. Σοφίαν διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν πομπὴν ταύτης τῆς νυκτός.

Ἐνεδύθημεν ἀνδρικήν ἐνδυμασίαν, ἐλάδομεν μικροὺς σα-νοὺς, καὶ διηυθύνθημεν πρὸς τὸ τζαμίον. Εἰσελθοῦσαι, ἐμείναμεν κατὰ γράμμα ἀποτετυλωμένοι. Αἱ στῆλαι ἦσαν ἐπιτεκαλυμέ-ναι ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τῆς κορυφῆς διὰ λυχνίων διαφόρων χρωμάτων. Ἡ μουσικὴ τοῦ Σουλτάνου ἐπακύνει καὶ τὸ πλῆθος ἦτο τόσο πολυάριθμον, ὥστε ἦτο σχεδὸν ἀδύνατος ἡ εἰσοδος. Σταθεῖσαι ἐπὶ τινα λεπτὰ γονυκλίνας ὡς ποιοῦσιν οἱ προσκυνηταί, ἡθελητάμεν νὰ ἐξέλθωμεν, καὶ ἐπεχειρήσαμεν νὰ εὐρώμεν τὴν θύραν δι' ἧς εἰσῆλθομεν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπάρχουσι διάφοραι θύραι, ἐξήλθομεν δι' ἄλλης, συντομώτερον.

(Συνέχεια)